

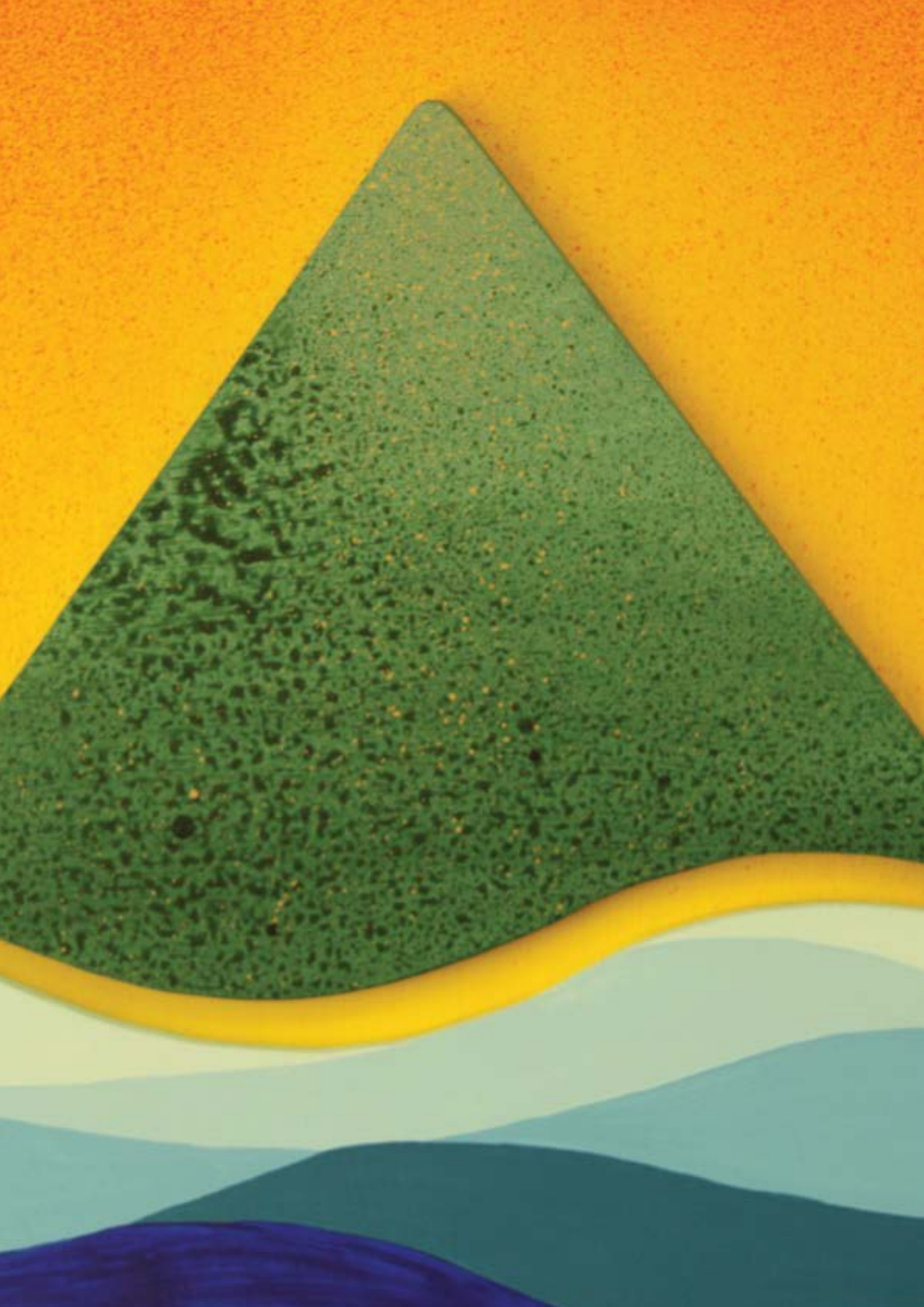

RAAD VAN ADVIES

JAAERVERSLAG

RAAD VAN ADVIES ARUBA 2013

JAARVERSLAG

RAAD VAN ADVIES ARUBA 2013

HET WAPEN VAN ARUBA

Het wapen van Aruba werd officieel in gebruik genomen op 15 november 1955. Het oorspronkelijke basisontwerp is van de Atelier voor Heraldische Kunst gevestigd te Amsterdam.

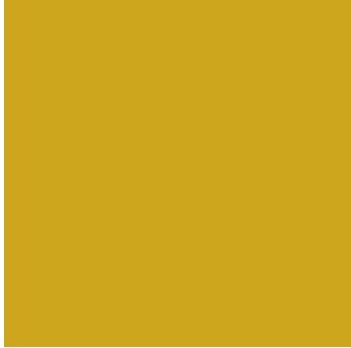

In 2004 heeft de Arubaanse artiest Stan Kuiperi op verzoek van de Raad van Advies een artistieke impressie van het wapen van Aruba ontworpen voor de vergaderzaal van de Raad. Dit kunstwerk, dat zich kenmerkt door zijn abstracte lijnen en felle kleuren, is in de afgelopen 10 jaren een belangrijk symbool geworden voor de Raad voor wat betreft zijn functie als staatsorgaan. Deze impressie siert nu het jaarverslag 2013.

INHOUD

VOORWOORD	11
1. OPENBARE FINANCIËN VAN ARUBA	13
1.1 Inleiding	13
1.2 Rol Raad van Advies ten aanzien van de openbare financiën	14
1.3 Analyse van de ontwerp-landsbegroting en –suppletoire begroting 2013	15
1.4 Constitutioneel en wettelijk vastleggen van begrotingsnormen	18
1.5 Is een nieuw adviesorgaan nodig?	19
1.6 Conclusie	20
2. BEDRIJFSVOERING	23
2.1 Samenstelling Raad van Advies	23
2.2 Werkzaamheden	24
2.3 Externe contacten	24
2.4 Wetenschappelijk bureau	25
2.5 Wetgevingsoverleg	25
2.6 Masterclass Openbare Financiën 2013	25
3. WAARBORGING ONAFHANKELIJK FUNCTIONEREN	27
3.1 Proeve van een nieuwe Landsverordening Raad van Advies	27
3.2 Convenant bedrijfsvoering	28
3.3 Organisatie- en formatieplan wetenschappelijk bureau	28
3.4 Rechtspositieregeling secretaris en adjunct-secretaris	29
3.5 Implementatietraject	29
4. ADVISERING	31
4.1 Instroom	31
4.2 Behandeling	31
4.3 Behandeltermijnen bij advisering	32
4.4 Dicta in 2013	33
4.5 Overzicht van in 2013 uitgebrachte adviezen	34
COLOFON	41

VOORWOORD

Het verslagjaar 2013 kenmerkt zich door een hoge werkdruk, hoge productiviteit en een goede samenwerking. Hoewel er in 2013 Statenverkiezingen in Aruba plaatsvonden, ging het wetgevingsproces zijn normale gang en heeft de Raad op een groot aantal complexe en boeiende ontwerpen advies gegeven.

De adviezen die het meest in het oog springen hebben de openbare financiën als onderwerp. De wijze waarop met de overheidsfinanciën wordt omgegaan, is voor de Raad een aanhoudende bron van zorg. Ondanks vele aanbevelingen terzake is er helaas weinig verbetering of vooruitgang geconstateerd. In dit jaarverslag treft u daarom een beschouwing op de openbare financiën van Aruba aan. De Raad heeft zich met al haar expertise en zorgvuldigheid over dit onderwerp gebogen en geeft in de conclusie van dit thema aanbevelingen om tot een structurele oplossing van dit problematiek te komen.

Gelet op de actualiteit van dit thema, heeft de Raad in 2013 een masterclass openbare financiën georganiseerd. De interesse en de positieve feedback van de deelnemers waren groot: het voornemen is om een vervolg masterclass te organiseren in het najaar van 2014.

Dit verslagjaar heeft ook een moment van verdriet gekend. Op 4 mei 2013 overleed raadslid Menelio M. Loefstok. De Raad herdenkt de heer Loefstok met groot en diep respect en is dankbaar voor wat hij voor de Raad heeft betekend.

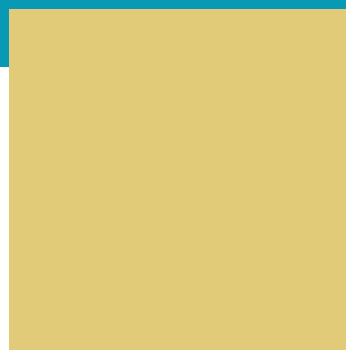
Voorts is in 2013 eervol ontslag verleend aan raadslid Clinton R. Foy wegens het bereiken van de 70-jarige leeftijd. De Raad is dankbaar dat hij van de ruime kennis en ervaring van de heer Foy zowel op juridisch als op maatschappelijk gebied heeft mogen profiteren.

Dit voorwoord is mijn laatste als voorzitter van de Raad van Advies van Aruba. Op 21 maart 2014 treed ik af wegens het vervullen van mijn 7-jarige ambtstermijn. Bij deze gelegenheid kijk ik met tevredenheid terug naar de huidige staat van de Raad. Ik laat een Raad achter die, gelet op de expertise van zijn raadsleden, de regering en de Staten van deskundige en grondige adviezen op een zo breed mogelijke scala van beleidsterreinen kan voorzien. Een Raad die kan rekenen op de ondersteuning van een wetenschappelijk bureau, dat ondanks onderbemand te zijn een prestatie van hoge kwantiteit en kwaliteit heeft geleverd en dat zich voortdurend bezighoudt met verdere professionalisering.

Ten aanzien van de positie van de Raad moet ik helaas constateren dat de totstandkoming van een nieuwe Landsverordening Raad van Advies nog niet is gerealiseerd. Een proeve voor deze nieuwe landsverordening werd reeds in 2007 en wederom in 2012 in gewijzigde vorm aan de regering aangeboden. De nieuwe regelgeving is niet alleen belangrijk uit een oogpunt van de noodzakelijke versterking van de positie van de Raad en diens taak binnen de Arubaanse democratie, maar ook voor de positie van de andere hoge colleges van staat in Aruba.

Ten slotte spreek ik de hoop uit dat de procedure voor de aanneming van de nieuwe Landsverordening Raad van Advies snel op rails wordt gebracht en dat de inzet van de Raad ten dienste van het algemeen belang wordt voortgezet.

Oranjestad, Aruba
mr. A.J. Swaen, Voorzitter

ALOËPLANT

DE ALOËPLANT
STAAT VOOR DE
VOORNAAMSTE INKOMSTENBRON
IN HET INDUSTRIËLE
VERLEDEN VAN ARUBA

OPENBARE FINANCIËN VAN ARUBA

1.1 INLEIDING

Mede naar aanleiding van aanbevelingen van internationale instanties zijn in 2013 belangrijke afspraken gemaakt in het kader van de verduurzaming van de openbare financiën van Aruba. Zo heeft de Arubaanse regering zich in Koninkrijksverband gecommitteerd om te komen tot grondwettelijke begrotingsregels.¹ In dit zogenoemde Witte Donderdag-Protocol zijn ook afspraken vastgelegd omtrent de inhoud van die begrotingsregels, nu is gesteld dat onafhankelijke instellingen zoals *FitchRatings*, *Standard & Poor's* en het *International Monetary Fund* de financiële huishouding van Aruba zullen beoordelen.² Voorts is overeengekomen dat als aanvulling op de bestaande instituties als de Centrale Bank van Aruba, de Algemene Rekenkamer en de Raad van Advies, het toezicht op de naleving van de constitutioneel vast te leggen begrotingsregels en van het begrotingsbeleid door een vast college van advies zal dienen te geschieden.

Vervolgens heeft het in november 2013 nieuw aangetreden kabinet in het *Balanced Budget Akkoord*³ niet alleen het begrotingsbeleid voor 2013-2017 vastgesteld, maar ook vastgelegd dat de *Balanced Budget Rule* per 1 januari 2016 constitutioneel zal zijn verankerd. Ingevolge dit akkoord zullen de totale uitgaven in de komende vier jaren op het niveau zijn van de Landsverordening tot vaststelling van de begroting 2013. Voor het Land als geheel is daarmee een nominaal uitgavenkader vastgesteld dat de komende vier jaar een plafond krijgt van Afl. 1,35 miljard. Hiermee is een belangrijke stap gezet naar uniformiteit van begrotingsnormen en beleid in het Koninkrijk. Aruba is immers het enige land in het Koninkrijk dat niet aan begrotingsnormen is gebonden en geen financieel toezicht kent.⁴

Het Witte Donderdag-Protocol en het *Balanced Budget Akkoord* zijn richtinggevend voor de overheidsfinanciën en daarmee ook voor de *Commissie Balanced Budget Rule Aruba* (CBBRA): een uitvloeisel van de Sociale Dialoog inzake Belastingen van 2012.⁵ Hoewel het de bedoeling was dat de CBBRA uiterlijk 1 maart 2013 voorstellen zou indienen voor de constitutionele verankering van duurzame overheidsfinanciën, is tot nu toe uitsluitend een preadvies⁶ van een voorbereidende commissie gepubliceerd. Omdat in het *Balanced Budget Akkoord* naar dit preadvies wordt verwezen, wordt de daarin aangedragen oplossingsrichting in deze beschouwing betrokken.

In het navolgende wordt een beschouwing gegeven op de stand van 's Lands financiën en op de wenselijkheid en effectiviteit van grondwettelijke begrotingsnormen en van een nieuw (advies)orgaan. Eerst wordt ingegaan op de rol van de Raad van Advies ten aanzien van de Landsbegroting. Tot slot worden enkele aanbevelingen gedaan.

1. Onderdeel III, van het Uitvoeringsprotocol ex besluit artikel IV-B van het Samenwerkingsprotocol Aruba-Nederland dd. 28 maart 2013 (het zgn. Witte Donderdag-Protocol).
2. Witte Donderdag-Protocol, Onderdeel II.
3. *Balanced Budget Akkoord*. Protocol inzake het Begrotingsbeleid 2013-2017 van het kabinet Mike Eman II, 5 november 2013.
4. In Curaçao en Sint Maarten geldt sinds 7 juli 2010 de Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten, terwijl Nederland is gehouden aan de begrotingsnormen (en het toezicht) in het kader van de Europese Unie. In dat kader is ook de Wet houdbaarheid overheidsfinanciën in Nederland tot stand gekomen.
5. Onderdeel IV, van het Protocol van de gedurende de periode van 21 augustus t/m 9 november 2012 gehouden Sociale Dialoog inzake Belastingen.
6. Preadvies Report of the Advisory Committee on *Balanced Budget Rule* for Aruba van 4 april 2013. In het *Balanced Budget Akkoord* van 5 november 2013 wordt abusievelijk verwezen naar een 'Draft Report of the *Balanced Budget Rule* Committee (januari 2013)'. Het preadvies geldt niet als eindrapport van de commissie. Naar aanleiding van het preadvies is door de Raad van Advies een discussienota opgesteld (Memorandum van 8 mei 2013). Het is overigens de vraag of de commissie nog verder zal functioneren.

“ Het tijdstip van vaststelling van de onderhavige landsverordening maakt tevens dat artikel 31 van de Comptabiliteitsverordening 1989 i.c. een dode letter is geworden: immers, het is de bedoeling dat de Staten thans alle begrotingsoverschrijdingen en uitgaven die niet waren begroot, met terugwerkende kracht goedkeuren. ”

Uit: advies inzake de ontwerp-suppletoire begroting 2013

1.2 ROL RAAD VAN ADVIES TEN AANZIEN VAN DE OPENBARE FINANCIËN

De rol van de Raad van Advies ten aanzien van de openbare financiën bestaat in de eerste plaats uit toetsing van de ontwerp-Landsbegroting, in het kader van het constitutionele voorschrift dat de Raad over alle ontwerpen van landsverordeningen (waaronder de ontwerp-Landsbegroting) dient te worden gehoord.⁷

Een landsverordening tot vaststelling van de Landsbegroting – dan wel een landsverordening die strekt tot het wijzigen van de Landsbegroting (ook wel: suppletoire begroting) – heeft een eigensoortig karakter. Dat blijkt ook uit de memorie van toelichting bij de Comptabiliteitsverordening 1989, waaruit kan worden afgeleid dat het machtigingskarakter van de landsverordening tot vaststelling van de begroting prevaleert:

‘Een landsverordening tot vaststellen van de begroting van het land is een landsverordening in formele zin en strekt niet tot het stellen van algemeen verbindende voorschriften. Het is een machtiging (vooraf) tot het doen van uitgaven voor de daarbij genoemde doelstellingen en tot het daarin genoemde bedrag. Het is geen landsverordening in materiële zin.’ (MvT, p. 2-3, bij de Comptabiliteitsverordening 1989).

De Raad toetst in hoeverre de ontwerp-Landsbegroting voldoet aan de wettelijke grondslagen, waarbij hij tevens een inhoudelijk oordeel geeft. Nagegaan wordt in hoeverre de begrote cijfers realistisch zijn, in hoeverre de cijfers stroken met het regeringsbeleid en in hoeverre wordt voldaan aan (de door de regering afgesproken) normen.⁸

In het kader van zijn advisering op de Landsbegroting heeft de Raad bij herhaling geconstateerd dat:

- er sprake is van het structureel (en ongesanctioneerd) schenden van de Staatsregeling m.b.t. de

indieningstermijn en totstandkoming van de Landsbegroting. Dit geeft op voorhand al aan dat een constitutionele verankering van normen niet afdoende is.

- de inhoud en kwaliteit van de begroting en de toelichting daarop niet voldoen. Van de weinige normstelling die de Comptabiliteitsverordening 1989 (CV 1989) kent wordt bovendien structureel afgeweken, door terzake in de begrotingslandsverordening bepalingen op te nemen.⁹ Ramingen zijn vaak onrealistisch door verkeerde c.q. niet onderbouwde aannamen en prognoses;
- er sprake is van een tekort aan begrotingsdiscipline en gebrek aan begrotingstoezicht;
- er sprake is van een (structureel) te groot begrotingstekort;
- relevante en correcte cijfers en goedgekeurde jaarrekeningen ontbreken;
- verschillende normstellingen en begrippen door de verschillende instanties worden gehanteerd (voorbeelden: tegenstellingen Directie Financiën-Centrale Bank/geen eenduidigheid m.b.t. de vraag wat tot ‘overheid’ gerekend dient te worden), waardoor geen eenduidig beeld bestaat en waardoor vergelijking op Koninkrijksniveau en internationaal niveau wordt bemoeilijkt;
- de Raad ontwerpen ter advisering krijgt voorgelegd waarvan bij voorbaat al vast staat dat deze inhoudelijk tekortschieten en daarom fundamenteel gewijzigd zullen worden. Hiertoe wordt het instrument van nota van wijziging oneigenlijk ingezet.

Uit deze opsomming moge blijken dat het (uitsluitend) constitutioneel verankeren van een *Balanced Budget Rule* en het instellen van een nieuw adviesorgaan niet afdoende zullen zijn om tot duurzame overheidsfinanciën te kunnen geraken.

7. Artikel IV,1, eerste lid, onderdeel a, van de Staatsregeling van Aruba. De Raad oefent deze taak uit in de fase voor de totstandkoming van de Landsbegroting en heeft geen taak bij toezicht op de uitvoering van de begroting. Hiertoe is de Algemene Rekenkamer ingesteld.

8. De Raad heeft zijn toetsingswijze van de Landsbegroting vastgelegd in een schrijven aan de Minister van Financiën, Communicatie, Utiliteiten en Energie dd. 13 oktober 2011: Toetsing van de landsbegroting (RvA 209-11).

9. Hiermee wijzigt een wet in formele zin (begrotingswet) een wet in materiële zin (i.c. de Comptabiliteitsverordening 1989). De Raad acht dit onwenselijk en wijst hier immer op in zijn advisering.

1.3 ANALYSE VAN DE ONTWERP-LANDBEGROTING EN -SUPPLETOIRE LANDBEGROTING 2013

De Raad heeft in 2013 zowel een ontwerp-Landsbegroting 2013 en een suppletoire ontwerp-Landsbegroting 2013 ter advisering voorgelegd gekregen. Deze ontwerpen zijn naar aanleiding van de volgende hoofdpunten geanalyseerd:

- de constitutionele en wettelijke vereisten inzake de procedure en inrichting van het ontwerp;
- het realiteitsgehalte van de begrotingscijfers;
- de financiële positie van de collectieve sector aan de hand van de begrotingscijfers; en
- de haalbaarheid van het meerjarenkader van de regering aan de hand van de begrotingscijfers.

Gerelateerd aan de suppletoire begroting van het Land werd einde 's jaars eveneens een suppletoire begroting voor de Dienst Openbare Werken voorgelegd, welke wegens het late tijdstip van indiening niet tot stand kon worden gebracht. Hierna volgt een samenvatting van de analyse van de Raad van Advies.¹⁰

BEOORDELING ONTWERP-LANDBEGROTING 2013

Wettelijke en staatsrechtelijke vereisten

Ondanks dat uit artikel V.12, tweede lid, van de Staatsregeling dwingend volgt dat de regering het ontwerp van de Landsbegroting 2013 uiterlijk op de eerste september van 2012 aan de Staten diende aan te bieden, is aan deze bepaling wederom niet voldaan. Immers, het ontwerp is pas op 12 maart 2013 aan de Raad ter advisering voorgelegd en bevond zich dus ruim zeven maanden na de constitutioneel bepaalde datum nog in de voorbereidingsfase. Naar aanleiding van deze herhaaldelijke constitutionele schending heeft de Raad geconcludeerd dat het enkele (constitutioneel dan wel formeelwettelijk) vastleggen van normstellingen zonder dat aan overtreding daarvan sancties zijn verbonden kennelijk niet effectief is. De Raad heeft in zijn advies hiervoor (wederom) aandacht gevraagd. Er is in het ontwerp niet voldaan aan de voorschriften van artikel 3, eerste en tweede lid, van de Comptabiliteitsverordening 1989 (CV 1989) aangezien (1) een gespecificeerd overzicht van de schulden en vorderingen, (2) een gespecificeerd overzicht van de verstrekte geldleningen, (3) een gespecificeerd overzicht van de

gegeven garanties, (4) een liquiditeitsprognose van het Land voor het desbetreffende begrotingsjaar en (5) een (duidelijke) toelichting op een aantal aanmerkelijke verschillen tussen de ramingen 2013 en ramingen 2012 ontbreekt.

Begroting collectieve sector

De Raad heeft in samenwerking met de Centrale Bank van Aruba - mede op basis van de ontwerp-Landsbegroting en begrotingen van de sociale zekerheidsfondsen - een samengestelde begroting voor de collectieve sector opgesteld. Hieruit bleek allereerst dat het financieringstekort voor 2013 mogelijk op Afl. 252 miljoen zou uitkomen en niet op Afl. 222,6 miljoen zoals voorgesteld in de ontwerp-Landsbegroting 2013. Dit verschil zit in het feit dat in de ontwerp-Landsbegroting 2013 uitgegaan wordt van een bijdrage aan het Algemene Ziekteverzekeringsfonds (AZV) van Afl. 115 miljoen, terwijl de AZV in zijn begroting uitgaat van een landsbijdrage van Afl. 144,4 miljoen. Het overzicht toonde voorts dat er een tekort is van bijna Afl. 58 miljoen bij de AOV-AWW fondsen, welke nog wordt aangezuiverd uit de reserve fondsen. Het totale tekort voor de collectieve sector komt rekeninghoudend met dit tekort van Afl. 58 miljoen dus op rond Afl. 310 miljoen uit.

Meerjarenkader

De Raad heeft vraagtekens geplaatst bij de ramingen zoals opgenomen in het meerjarig financieel kader van de regering voor de periode 2010-2016, welke overigens niet voorzien was van een cijfermatige toelichting. De Raad ziet namelijk dat het financieringstekort vanaf 2010 afneemt met een redelijk gelijk bedrag van tussen de Afl. 70 miljoen en Afl. 50 miljoen tot en met het jaar 2014. In 2015 neemt het tekort - in schril contrast met de voorgaande jaren - plots met ruim Afl. 120 miljoen af ten opzichte van het voorgaande jaar (2014), wat neer komt op een financieringstekort van Afl. 51 miljoen in 2015. De Raad heeft zich afgevraagd in hoeverre dit realistisch is, te meer daar bekend was dat ook vanaf 2014 de tekorten van het AOV-fonds

¹⁰ De volledige adviezen van de Raad met betrekking tot de Landsbegroting 2013 en de Suppletoire begroting 2013 zijn gepubliceerd op: www.rva.aw

door het Land aangevuld moeten worden en er nog geen zicht was op structurele aanpassingen van de AOV-AWW. Mede gelet op het voorgaande lijkt het ook weinig realistisch dat er in 2016 een sluitende begroting zal zijn zoals in het meerjarenkader is voorgesteld.

Realiteitsgehalte

Een analyse van de Raad wijst erop dat de belastingmiddelen voor 2013 te hoog zijn geraamd. Opvallend is namelijk dat de indirecte belastingmiddelen percentageel aanzienlijk harder groeien dan de verwachte groei van het BBP 2013 (i.c. 2,4 procent). De Raad heeft zich in zijn advies afgevraagd in hoeverre deze ramingen voor 2013 wel realistisch zijn, temeer daar de opbrengsten over de eerste twee maanden van 2013 een veel lagere groei laten zien. Volgens de Raad lijken deze opbrengsten met Afl. 25 miljoen overschat tenzij er tariefsverhogingen aan ten grondslag liggen (welke de Raad niet bekend zijn). Ook bij de geraamde belastingmiddelen ontbreekt van regeringszijde een cijfermatige onderbouwing.

BEOORDELING ONTWERP-SUPPLETOIRE LANDSBEGROTING 2013

Wettelijke en staatsrechtelijke vereisten

De Raad constateert dat de regering met het ontwerp onterecht aan de geëigende procedure van artikel 14 van de Comptabiliteitsverordening 1989 voorbij gaat (i.c. het bij landsbesluit vooraf machtiging verkrijgen voor het overschrijden van de Landsbegroting). Het tijdstip van vaststelling van de ontwerp suppletoire Landsbegroting (i.c. aan het einde van het jaar 2013) maakt bovendien dat artikel 31 van de Comptabiliteitsverordening 1989 een 'dode letter' is geworden: de Staten zullen op moment van vaststelling van het ontwerp in principe de begrotingsoverschrijdingen en de al gedane uitgaven die niet waren begroot, met terugwerkende kracht goedkeuren. De Raad wijst erop dat dit een oneigenlijke procedure is; een begroting is immers een machtiging vooraf om uitgaven te doen.

Dit klemt des te meer nu de begroting 2013 dateert van juni 2013.

Begroting collectieve sector

Het begrotingstekort van het Land komt - inclusief de voorgestelde wijzigingen uit de ontwerp-suppletoire Landsbegroting - voor het jaar 2013 op Afl. 540 miljoen. De Raad heeft berekend dat het tekort van de collectieve sector voor 2013 tegen de Afl. 600 miljoen uitkomt, doordat er nog rekening gehouden moet worden met een verwacht ongedekt tekort van het AZV-fonds van Afl. 11 miljoen en een tekort op AOV-AWW fondsen van Afl. 48 miljoen (welke nog wordt gedekt uit de reservefondsen). Het is de Raad opgevallen dat in de ontwerp-suppletoire Landsbegroting geen rekening wordt gehouden met het extra verwachte tekort van de AZV.

Meerjarenkader

Het meerjarenkader 2010-2016 zoals gepresenteerd in de ontwerp-Landsbegroting 2013 is niet bijgesteld naar aanleiding van de voorgestelde wijzigingen in de ontwerp-suppletoire Landsbegroting 2013. Met de toename van het begrote financieringstekort van ruim Afl. 60 miljoen in 2013 vreest de Raad dat het Land verder zal afwijken van de voorgestelde meerjaren prognoses.

Realiteitsgehalte

De Raad heeft op basis van de gerealiseerde belastingcijfers van de periode januari tot en met augustus 2013 een prognoseberekening voor de totale belastingontvangsten voor 2013 uitgevoerd. De prognose van de Raad wijst op ruim Afl. 66 miljoen minder aan belastingontvangsten dan wat er begroot is. Het is derhalve opvallend dat de geraamde belastingontvangsten bij de ontwerp-suppletoire Landsbegroting niet zijn bijgesteld. Ook hier ontbreekt een (cijfermatige) toelichting op de ongewijzigde begrote belastingmiddelen.

BEOORDELING ONTWERP-SUPPLETOIRE BEGROTING DOW 2013

Tegelijk met de suppletoire begroting 2013 had een suppletoire begroting Dienst Openbare Werken tot stand moeten worden gebracht. Dit ontwerp is echter pas op 12 december 2013 aan de Raad voorgelegd. In zijn advies, dat pas in 2014 kon worden uitgebracht stelt de Raad het volgende:

‘De Raad heeft voorts met verbazing moeten vaststellen dat – ondanks dat uit de suppletoire begroting reeds bleek dat de begroting van de Dienst Openbare Werken voor het dienstjaar 2013 diende te worden gewijzigd - met de aanbidding van het onderhavige ontwerp dermate lang is gewacht dat het in 2013 niet meer tot stand kon worden gebracht. (...). Deze handelwijze getuigt niet alleen van een ondeugdelijk financieel beheer, maar heeft (sinds de invoering in 1999 van artikel 31 in de Comptabiliteitsverordening 1989) ernstige implicaties voor de verantwoordelijke ministers, die slechts met medewerking van de Staten van Aruba kunnen worden geredresseerd.’

De Raad hanteert – net als de andere Raden binnen het Koninkrijk - het standpunt dat het na afloop van een begrotingsjaar met terugwerkende kracht wijzigen van de Landsbegroting van dat desbetreffende jaar zich niet verhoudt met het machtigingskarakter van de begroting. Immers:

‘De strekking van een begroting is de regering te machtigen tot het doen van uitgaven alsmede het maximeren van de middelen die zij ten laste van de publieke kas kan besteden. Uitgaven die treden buiten de kaders van de begroting mogen niet worden gedaan. Worden ondanks het ontbreken van een voorafgaande en specifieke autorisatie verplichtingen aangegaan, dan zijn deze onrechtmatig.¹¹ Daarbij behoeft geen onderscheid gemaakt te worden tussen in het geheel onbegrote verplichtingen, verplichtingen die de gestelde begroting te boven gaan of verplichtingen die leiden tot een andere wijze van besteding van middelen dan was begroot. Al deze varianten hebben als gemeenschappelijk kenmerk dat ze de autorisatie door het parlement ontberen.’¹²

De Raad heeft ten aanzien van de ontwerp suppletoire begroting 2013 gesteld zich niet met de inhoud en de doelstelling van het onderhavige ontwerp te kunnen verenigen en heeft in overweging gegeven het niet aan de Staten aan te bieden. Voorts heeft de Raad gesteld dat een ontwerp-landsverordening strekkende tot indemniteit van de verantwoordelijke ministers dient te worden geconcipeerd en in procedure gebracht, teneinde de civielrechtelijke en strafrechtelijke consequenties van de ongeautoriseerde begrotingsoverschrijdingen te redresseren.

11. Uitzonderingen hierop zijn bijvoorbeeld kosten die voortvloeien uit rechtszaken, koersverschillen en wettelijke verplichtingen tot het aanzuiveren van liquiditeitstekorten zoals t.a.v. de AZV.

12. Advies van 13 april 2011 (RvA 27-11), inzake de ontwerp-landsverordening tot wijziging van de landsverordening van 28 mei 2010 (AB 2010 no. 19) tot vaststelling van de begroting van het ministerie van Financiën, Communicatie, Utiliteiten en Energie voor het dienstjaar 2010.

1.4 CONSTITUTIONNEEL EN WETTELIJK VASTLEGGEN VAN BEGROTINGSNORMEN

De Raad heeft bij herhaling geconstateerd dat de verschillende instituten in Aruba aan diverse begrotingsbegrippen verschillende betekenis toekennen, waardoor ten aanzien van de openbare financiën geen eenduidig beeld bestaat en waardoor vergelijking op Koninkrijksniveau en internationaal niveau wordt bemoeilijkt. Blijkens het Witte Donderdag-Protocol wordt deze problematiek inmiddels onderkend, maar het is belangrijk om tot concrete eenvoudige toetsbare begrippen en normen te komen. Gedacht kan worden aan de uitgangspunten uitgaande van het door het IMF aanbevolen *Government Financial Reporting System* (GFS). De Raad van Advies heeft in zijn Memorandum¹³ hiertoe een aanzet gegeven.

De normstelling kan deels in de Staatsregeling worden opgenomen, zodat hier slechts met tweederde meerderheid van kan worden afgeweken door de Staten en deels in de Comptabiliteitsverordening 1989.

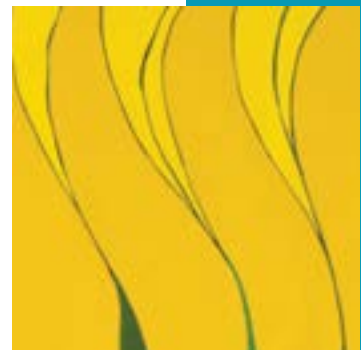
Echter, voorkomen moet worden dat – zoals thans gebruikelijk is – stelselmatig van de normen wordt afgeweken. Hiertoe dienen sancties en maatregelen te worden ingesteld, zoals de automatic correction mechanisms zoals genoemd in het preadvies.¹⁴ Daarnaast kan worden gedacht aan het verbod tot het aangaan van nieuwe leningen indien een begroting niet voldoet aan de (grond)wettelijke normen.

In Curaçao en Sint Maarten toetst – nadat de Staten de begroting hebben vastgesteld – het College Financieel Toezicht of de desbetreffende landsbegrotingen aan de wettelijk vastgelegde normen voldoet.

Een dergelijke toetsing is in Aruba niet mogelijk (omdat de Rijkswet financieel toezicht niet geldig is voor Aruba) en het is tevens de vraag of met een dergelijke toets recht wordt gedaan aan het budgetrecht van de Staten. De voorkeur zou verdienen een eindversie van de ontwerp landsbegroting te toetsen op het al dan niet voldoen aan begrotingsnormen voordat deze bij de Staten in (eind)stemming wordt gebracht.

13. Naar aanleiding van het preadvies is door de Raad van Advies een discussienota opgesteld (Memorandum van 8 mei 2013).

14. Preadvies Report of the Advisory Committee on Budget Rule for Aruba van 4 april 2013, p. 10.

1.5 IS EEN NIEUW ADVIESORGAAN NODIG?

In het Witte Donderdag-Protocol is overeengekomen dat het toezicht op de naleving van de constitutionele begrotingsregels en van het begrotingsbeleid door een vast college van advies (ex Artikel IV.9, Staatsregeling) zal dienen te geschieden. Dit toezicht wordt door de regering gezien als aanvulling op de taken van de constitutionele instituten als de Centrale Bank van Aruba, de Algemene Rekenkamer en de Raad van Advies. In het preadvies *Report of the Advisory Committee on Balanced Budget Rule for Aruba* wordt voorgesteld om hiertoe een *Fiscal Council* of Aruba in te stellen.

De Raad van Advies heeft in zijn Memorandum¹⁵ gesteld de noodzaak en het nut van een nieuw adviesorgaan te betwijfelen. Immers, de voorgestelde *Fiscal Council* of Aruba zou volgens het preadvies moeten opereren binnen de totstandkomingsfase van de begroting. Binnen die fase heeft de Raad van Advies al de grondwettelijke taak een rechtsmatigheids- en doelmatigheidstoets te verrichten.

De vraag is dan wat de taak zou zijn van een nieuw adviescollege. Betreft het:

- de toetsing van de correctheid van de cijfers,
- het maken van economische prognoses, of
- het toetsen of de in de staatsregeling vastgelegde normen worden gehaald?

Door de regels waarop de begroting dient te worden opgesteld eenduidig en strak vast te leggen - zoals in het voorgaande voorgesteld - lijkt toetsing van de correctheid van de cijfers overbodig te worden. Deze toetsing wordt overigens reeds door de Raad van Advies gedaan.

Voorts is het de vraag of het doenlijk is om een voor Aruba goed werkend economisch model te bouwen en te onderhouden. Alhoewel de Arubaanse economie in principe overzichtelijker is dan die van grote landen, blijft het bouwen en onderhouden van een goed macroeconomisch model een zeer veelomvattende taak. Reden waarom ook wordt voorgesteld om de begroting op te stellen zonder rekening te houden met economische prognoses (*Keep it simple*).

De toetsing of het berekende tekort voldoet aan de normen is een toetsing die de Raad van Advies al doet op basis van de thans door de regering gehanteerde normen.

Het nieuwe adviescollege zal in de fase van de totstandkoming van de Landsbegroting dezelfde uitvoeringsproblemen kennen als de Raad van Advies, indien de kwaliteit van de concept-begroting niet wordt verbeterd. Hiertoe bieden het protocol en het preadvies geen oplossingen.

Omdat het nieuwe adviescollege - zoals in het preadvies is voorgesteld - daarenboven geen sancties kan opleggen, is er evenmin sprake van een effectieve toezichtstaak. Een nieuw adviescollege - zoals voorgesteld in het protocol en in het preadvies - heeft daarmee binnen de fase tot de totstandkoming en inwerkingtreding van de begroting geen meerwaarde.

In plaats van een nieuw adviescollege in de fase van de totstandkoming van de Landsbegroting is naar de opvatting van de Raad een orgaan nodig dat effectief toezicht gaat houden op de uitvoering van de begroting.

¹⁵ Memorandum van 8 mei 2013.

1.6 CONCLUSIE

Geconcludeerd kan worden dat de gekozen oplossingsrichting in het preadvies *Report of the Advisory Committee on Balanced Budget Rule for Aruba* van 4 april 2013, namelijk (a) de constitutionele vastlegging van de verplichting tot duurzame overheidsfinanciën en (b) de instelling van een nieuw adviesorgaan niet op voorhand een oplossing zal bieden.

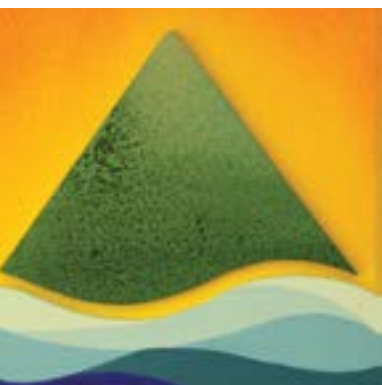
Het vastleggen van een normstelsel is weliswaar van belang, maar zal niet effectief zijn indien er geen sancties aan schending van de normen verbonden zullen zijn. Uit het bovenstaande blijkt immers dat de constitutionele indieningsdatum stelselmatig wordt overschreden en dat er stelselmatig wordt afgeweken van de (weinig) wettelijke normen van de CV 1989 vanwege een gebrek aan (begrotings) discipline. Hierop staan geen sancties.

Voorts kan worden geconcludeerd dat er geen behoefte is aan een nieuw adviesorgaan, functionerend in de fase van de totstandkoming van de begroting. In deze fase dient te worden gewerkt aan de kwaliteitsverbetering van de financiële administratie, van de begrotingsvoorbereiding en aan de uniformiteit.

Daarentegen is noodzakelijk dat in de fase van de begrotingsuitvoering dient te worden voorzien in een toezichtmechanisme, gekoppeld aan een sanctiearsenaal bij de uitvoering van de begroting, om begrotingsdiscipline zo nodig af te dwingen.

Tevens dient een verantwoordingsproces vastgelegd te worden in de Comptabiliteitsverordening naar analogie van Nederland (voorjaars- en najaarsnota) waarbij dezelfde toetsingsnormen dienen te gelden. Immers, bovenal is in Aruba een begrotings- en uitvoeringsdiscipline vereist.

HOOIBERG

DE HOOIBERG
REPRESENTTEERT ARUBA
DAT UIT DE ZEE
OPRIJST

BEDRIJFSVOERING

2.1 SAMENSTELLING RAAD VAN ADVIES

Ingevolge de Staatsregeling van Aruba en de Landsverordening Raad van Advies bestaat de Raad uit vijf leden, inclusief de voorzitter, die allen in deeltijd worden benoemd. Sinds enige tijd hanteert de Raad de beleidslijn dat zowel personen met een juridische als met een financiële achtergrond zitting hebben in het college. Benoeming van de leden geschiedt door de regering, op aanbeveling van de Raad. De kandidaten worden via een open sollicitatieprocedure door de Raad geselecteerd, waarbij wordt aangegeven of aan een kandidaat met een juridisch dan wel financieel profiel de voorkeur wordt gegeven. Leden worden voor maximaal zeven jaar benoemd, met de mogelijkheid van een herbenoeming. Het lidmaatschap wordt in ieder geval beëindigd wanneer een lid de leeftijd van zeventig jaren bereikt.

In het afgelopen verslagjaar heeft de Raad van twee van zijn leden afscheid moeten nemen.

Op 4 mei 2013 overleed de heer M.M. Loefstok, enkele weken voor de datum waarop hij zelf reeds had besloten wegens gezondheidsredenen voortijdig te stoppen met zijn werkzaamheden voor de Raad.

Op 7 juni 2013 heeft de Raad tijdens een genoeglijk diner afscheid genomen van mr. C.R. Foy, wiens lidmaatschap eindigde wegens het bereiken van de wettelijk voorgeschreven maximale leeftijd voor deze functie.

De ontstane vacatures werden vervuld door drs. M.M. Agunbero (financieel profiel) en mr. F.M. d.l.S. Goedgefrag (juridisch profiel), waarbij de heer Goedgefrag door de Raad werd benoemd tot plaatsvervangend voorzitter, met de bedoeling in 2014 het voorzitterschap van de Raad op zich te nemen.

De samenstelling van de Raad bestond op 31 december 2013 uit de voorzitter, mr. A.J. Swaen, en de leden mr. F.M. de los Santos Goedgefrag (plv. voorzitter), drs. C. Timmer, mr. D.G. Kock en drs. M.M. Agunbero (leden).

Op de website www.rva.aw staan de curricula vitae van de leden vermeld, alsmede de kwalificaties voor leden met een juridisch dan wel financieel profiel.

2.2 WERKZAAMHEDEN

In het verslagjaar 2013 is de Raad 32 keer in reguliere vergadering bijeen geweest. Deze vergaderingen vinden meestal een keer per week op woensdag plaats. Tijdens deze vergaderingen zijn 56 adviezen tot stand gekomen.

2.3 EXTERNE CONTACTEN

CONSULTATIES

Ook in het afgelopen verslagjaar heeft de Raad consultaties gehad met de Gouverneur, de Voorzitter van de Staten en de Minister-President. In deze consultaties - die een vertrouwelijk karakter hebben - wordt de Raad door de voorzitter en de secretaris vertegenwoordigd.

Contacten met de overige Raden in het Koninkrijk

De Caribische Raden en de Raad van State ontmoeten elkaar tweejaarlijks voor een gestructureerd overleg, dat wisselend in een van de landen wordt gehouden. Dit Radenoverleg vond in 2013 plaats van 20-22 maart in Philipsburg, Sint Maarten. Tijdens het Radenoverleg werd onder meer de bestaande samenwerking tussen de raden geëvalueerd en werden verdere afspraken gemaakt over het mogelijk intensiveren van de samenwerking.

Door de Raad van Advies van Aruba werd de constitutionele verankering van begrotingsevenwicht als gespreksonderwerp ingebracht. Daarnaast wisselden de verschillende Raden van gedachten over: de positie van de Gouverneur, checks and balances in democratische bestuursystemen en de institutionele verankering van de deugdelijkheid van bestuur. Het Radenoverleg werd afgesloten met een kennismakingsbezoek van de delegatieleiders aan de Minister-President en de voorzitter van de Staten van Sint Maarten.

In de jaren dat er geen Radenoverleg is, vindt het Caribisch Radenoverleg plaats tussen de Arubaanse Raad van Advies, de Curaçaose Raad van Advies en de Raad van Advies Sint Maarten. Dit overleg zal in mei 2014 te Willemstad plaatsvinden.

Naast dit gestructureerd overleg wordt er met de diverse Raden zowel op het niveau van de leden als ambtelijk contact onderhouden.

In 2013 heeft de Raad van State intensieve ondersteuning geboden bij de ontwikkeling van de benodigde documenten die het onafhankelijk functioneren van de Raad van Advies dienen te waarborgen. Zie hiervoor Hoofdstuk 3: Waarborging onafhankelijk functioneren (p.27 e.v.).

Sinds het aantreden van mr. Goedgedrag als lid/plv. voorzitter van de Raad van Advies is er een meer intensieve band met de Raad van State ontstaan, nu betrokkene in de Raad van State is benoemd in buitengewone dienst en aldaar de BES-eilanden vertegenwoordigt.

1. Voetnoot Rem earuptat. Atin posti aut volores eribus, to dolupis sed quunt apicima ionseque sequi voluptas ellabo. Neque odit aut estiae maximol orecerro es seque plaut

2.4 WETENSCHAPPELIJK BUREAU

Het wetenschappelijk bureau stond in 2013 onder leiding van de Secretaris mw. mr. dr. H.A. van der Wal BA en de Adjunct-secretaris mr. A. Braamskamp. De overige bezetting van het wetenschappelijk bureau bestond op 31 december 2013 uit: mw. mr. V.M.G. van der Biezen BA (senior beleidsmedewerker), mr. drs. Q.D. Abath (beleidsmedewerker) en mw. J. Lacle-Thiel (bureau-manager). De Raad spreekt de verwachting uit dat in 2014 het thans onderbemande ondersteunende bureau op sterkte kan worden gebracht, met de vervulling van de drie vacatures voor (senior) beleidsmedewerkers en een hoofd bedrijfsvoering.

2.5 WETGEVINGSOVERLEG

In het verslagjaar is door de secretaris en adjunct-secretaris deelgenomen aan het wetgevingsoverleg. Dit overleg is in 2009 op initiatief van de Raad ingesteld. Het overleg had in eerste instantie de realisering van een deugdelijke wetgevingsplanning ten doel. Inmiddels is deze doelstelling verbreed. Verbetering van de wetgevingsprocedure, de verhoging van de kwaliteit van wetgeving en de verschaffing van achtergrondinformatie bij verschillende wetsontwerpen zijn onderwerpen die regelmatig de revue passeren. Beoogd wordt om in 2014 een algehele evaluatie van de wetgevingsprocedure uit te voeren en eventuele noodzakelijke aanpassingen daarin te realiseren. Het wetgevingsoverleg wordt voorgezeten door de Wnd. Secretaris Ministerraad. De overige deelnemers zijn: de Voorzitter en Griffier der Staten, de Secretaris en Adjunct-secretaris van de Raad van Advies, de Directeur van het Kabinet van de Gouverneur van Aruba, de Directeur van de Directie Wetgeving en Juridische Zaken en eventueel adviseurs van verschillende Ministers op incidentele basis. Het wetgevingsoverleg vindt gemiddeld een maal per zes weken plaats.

2.6 MASTERCLASS OPENBARE FINANCIËN 2013

De Raad van Advies heeft van 21 tot en met 24 oktober 2013 in samenwerking met de Nederlandse Academie voor de Wetgeving een masterclass openbare financiën georganiseerd. Deze masterclass werd speciaal ontwikkeld ten behoeve van de leden en ambtelijke staf van de Raad van Advies en de overige betrokken spelers in de begrotingscyclus van Aruba. In de masterclass werd aandacht besteed aan de belangrijkste aspecten van overheidsfinanciën waaronder de begrotingsnormen, de begrotingscyclus, het uitgavenplafond, het rechtmatigheidsonderzoek op de jaarcijfers en het toezicht op de begroting. De cursus vond plaats bij de Centrale Bank van Aruba en werd bijgewoond door veertig deelnemers van verschillende instanties waaronder de Staten, de Algemene Rekenkamer, de Centrale Accountantsdienst, de Directie Financiën, de Directie Wetgevingen

Juridische Zaken, de Raad van Advies van Sint Maarten en het Kabinet van de Gouverneur van Aruba. De cursus werd verzorgd door de heren Gerard van Reijssen van de Directie Begrotingszaken van het Ministerie van Financiën in Nederland en Michiel Becker van het Bureau Onderzoek Rijksuitgaven van de Nederlandse Tweede Kamer der Staten-Generaal. De masterclass zal in 2014 een vervolg krijgen. In dit tweede deel van de cursus zullen de openbare financiën onder meer vanuit een staatsrechtelijk en normatief kader nader worden bekeken.

KAMRAD (WIEL)

HET WIEL STAAT
VOOR DE INDUSTRIE
ALS VOORNAAMSTE
INKOMSTENBRON VAN ARUBA

WAARBORGING ONAFHANKELIJK FUNCTIONEREN

In 2013 zijn in samenwerking met de Raad van State de nodige documenten ontwikkeld (dan wel geactualiseerd) die zullen bijdragen aan de waarborging van het onafhankelijk functioneren van de Raad. Het betreft:

- een (actualisering van de) proeve voor een nieuwe Landsverordening Raad van Advies;
- een convenant bedrijfsvoering (naar voorbeeld van de Hoge Raad der Nederlanden);
- een organisatie- en formatieplan wetenschappelijk bureau (voorheen: secretariaat);
- een nieuwe grondslag voor de rechtspositieregeling voor de Secretaris en de Adjunct-secretaris.

Hieronder wordt een korte toelichting gegeven op de onderscheiden documenten en de implicaties daarvan.

3.1 PROEVE VAN EEN NIEUWE LANDSVERORDENING RAAD VAN ADVIES

In Nederland trad in 2010 de gewijzigde Wet op de Raad van State in werking. In 2010 wijzigde ook de staatkundige structuur van het Koninkrijk. Curaçao en Sint Maarten kregen de status van autonoom land en daarmee ook een eigen Raad van Advies. De inrichting van beide nieuwe Raden is gebaseerd op nieuwe inzichten, zoals die ook zijn neergelegd in de proeve voor een nieuwe Landsverordening Raad van Advies van Aruba uit 2007, welke echter in 2013 nog immer niet tot stand is gebracht.

De Arubaanse Raad is daarmee in 2010 de oudste Caribische Raad geworden en beschikt ten opzichte van zijn collega's in het Koninkrijk tevens over verouderde wet- en regelgeving. Dat heeft in 2013 onder meer geleid tot technische herziening van de proeve. Deze aanpassing behelst daar waar gesproken werd over het secretariaat een vervanging door wetenschappelijk bureau; tevens is de grondslag voor de rechtspositieregeling ten behoeve van de Secretaris en de Adjunct-secretaris aangepast.

3.2 CONVENANT BEDRIJFSVOERING

De Raad van Advies is een onafhankelijk Hoog College van Staat, dat ingevolge de Staatsregeling en de Landsverordening Raad van Advies zijn eigen werkwijze bepaalt en tevens zelf vaststelt wat de omvang en kwaliteit moet zijn van de ambtelijke ondersteuning. Om beheers- en begrotingstechnische redenen is de Raad – net als de andere Hoge Colleges van Staat – ‘ingedeeld’ bij het Ministerie van Algemene Zaken. Om recht te doen aan de onafhankelijke positie van de Raad is het noodzakelijk dat de afspraken die in 2005 terzake zijn gemaakt, worden geactualiseerd. Daartoe dient het Convenant bedrijfsvoering Raad van Advies 2013, dat is opgesteld naar voorbeeld van het ‘Raamwerk voor de vormgeving van de toekomstige beheerrelatie tussen de Hoge Raad der Nederlanden en de Minister van Justitie’ (DSR 5159148/802).

Bij het convenant is als addendum opgenomen het ‘Protocol m.b.t. het gebruik door de Raad van Advies van het GFS’ van 1 juni 2005, waarin de secretaris is aangewezen als budgethouder.

In het convenant worden afspraken vastgelegd tussen de Regering en de Raad terzake:

- de rechten en verplichtingen bij de voorbereiding en uitvoering van de begroting van de Raad van Advies en het wetenschappelijk bureau;
- de rechten en verplichtingen bij de uitvoering van het personeelsbeheer van de Raad van Advies en het wetenschappelijk bureau.

Deze afspraken doen recht aan de onafhankelijke positie van de Raad in het staatsbestel.

3.3 ORGANISATIE- EN FORMATIEPLAN WETENSCHAPPELIJK BUREAU

Het Organisatie- en Formatieplan wetenschappelijk bureau is een actualisering van het door de ministerraad in 2007 vastgestelde Organisatie- en formatieplan voor het secretariaat van de Raad van Advies. Met het O&F Plan 2007 en de daarin opgenomen functiebeschrijvingen is voor het eerst een beschrijving gegeven van de benodigde kwaliteit en omvang van de ambtelijke ondersteuning voor de Raad van Advies.

De ervaring van de afgelopen jaren vormde aanleiding tot een actualisering van het formatieplan uit 2007. Ook de ontwikkelingen binnen het Koninkrijk nodigden daartoe uit. Het formatieplan is aangepast of aangevuld waar daartoe aanleiding bestond.

De belangrijkste aanpassingen zijn:

- de benaming secretariaat is gewijzigd in wetenschappelijk bureau, omdat de kerntaken van de ondersteuning van de Raad van Advies, het voorbereiden van adviezen door beleidsmatig, juridisch en maatschappelijk onderzoek in deze benaming beter naar voren komen. Hiermee is het voorbeeld gevolgd van onder meer de Hoge Raad der Nederlanden;
- de beschrijving van de positie en functie van de Raad van Advies en het wetenschappelijk bureau aangevuld naar aanleiding van de wijzigingen in de samenstelling van het Koninkrijk, de ontwerp landsverordening tot herziening van de Landsverordening Raad van Advies en andere relevante ontwikkeling van de afgelopen jaren;
- de beschrijving van de wijzigingen in hoofdstuk 5 aangaande de inrichting en formatie van het wetenschappelijk bureau. De belangrijkste wijziging betreft de nieuwe functie van hoofd bedrijfsvoering, die de Secretaris ondersteunt en adviseert met betrekking tot het opstellen, uitvoeren en bewaken van de begroting, het personeelsbeheer, de IT-structuur, overige facilitaire voorzieningen en public relations, representatie en projecten;
- de toevoeging van een functiebeschrijving voor een senior beleidsmedewerker met een financieel profiel en een functiebeschrijving voor de functie van beleidsmedewerker;
- de toevoeging aan de functie van de Secretaris van een nieuw resultaatgebied ter zake de externe contacten die in deze functie sterk zijn toegenomen.

3.4 RECHTSPOSITIEREGELING SECRETARIS EN ADJUNCT- SECRETARIS

De ontwerp-rechtspositieregeling van de Secretaris en Adjunct-secretaris vloeit voort uit:

- het Convenant bedrijfsvoering Raad van Advies 2013;
- de proeve van een nieuwe Landsverordening Raad van Advies 2013;
- uitspraken van de Raad van beroep in ambtenarenzaken;
- en is opgesteld naar voorbeeld van de Landsverordening tot vaststelling van de rechtspositie van de griffier van de Staten van Aruba.

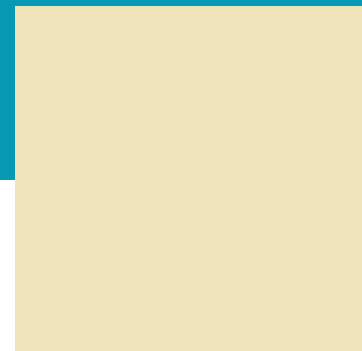
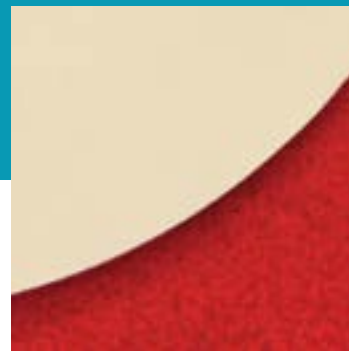
Het ontwerp behelst voornamelijk de vaststelling van de rechtspositie van de Secretaris en Adjunct-secretaris alsmede de mandatering van rechtspositionele bevoegdheden uit de Landsverordening materieel ambtenarenrecht aan de Secretaris t.b.v. het personeel werkzaam bij het wetenschappelijk bureau.

Voor wat betreft de rechtspositie van beide functionarissen is er geen sprake van inhoudelijke wijzigingen, doch slechts een vastlegging van de huidige situatie. Wel is uitdrukkelijk bepaald dat de genoten toelagen tot de pensioengrondslag worden gerekend. Voor wat betreft de Secretaris was dit overigens reeds gedeeltelijk het geval.

3.5 IMPLEMENTATIETRAJECT

De regering is inmiddels verzocht met de documenten in te stemmen en waar nodig te ondertekenen en de proeve voor een nieuwe landsverordening in procedure te brengen.

Voor de Raad betekenen deze documenten een eerste stap: in 2014 zal een gezamenlijk traject worden opgestart waarin alle Hoge Colleges van Staat zullen participeren, ter waarborging van het onafhankelijk functioneren.

HANDDRUK

DE TWEE IN ELKAAR
GESLAGEN HANDEN
STAAN VOOR DE
VRIENDSCHAPPELIJKE BANDEN
MET ANDERE NATIES EN VOLKEREN
OP POLITIEKE, ECONOMISCHE
EN CULTURELE VLAK

ADVISERING

4.1 INSTROOM

In 2013 heeft de Raad 57 ontwerpen van regelgeving ter advisering aangeboden gekregen. De instroom van ontwerpen voor de jaren 2009 tot en met 2013 wordt weergegeven in de volgende tabel.

Overzicht instroom ontwerpen Raad van Advies 2009-2013

	2009	2010	2011	2012	2013
Totaal aantal aangeboden ontwerpen	59	52	60	48	57
Nog af te handelen uit het voorgaande jaar	5	2	3	2	5
Totaal te behandelen	64	54	63	50	62
Aantal afgehandeld in het lopende jaar	62	51	61	45	56
Aantal voortgezet in het volgende jaar	2	3	2	5	6

4.2 BEHANDELING

Van de te behandelen ontwerpen waren 32 ontwerpen van landsverordening; 24 ontwerpen van landsbesluit, houdende algemene maatregelen; 2 initiatief-ontwerp-landsverordeningen; 1 voorstel van rijkswet; 1 ontwerp ex artikel 17, onderdeel b, van de Landsverordening Raad van Advies (een zogenaamd onverplicht advies); en 2 ontwerpen op grond van de Comptabiliteitsverordening 1989 (CV 1989).

Overzicht totaal aantal ontwerpen Raad van Advies 2010-2013

	2010	2011	2012	2013
Ontwerp-landsverordening	37	35	24	32
Ontwerp-landsbesluit, houdende algemene maatregelen	12	20	13	24
Ontwerp initiatief-landsverordening	3	7	5	2
Voorstel van rijkswet	-	1	1	1
Ontwerp ex Comptabiliteitsverordening 1989	2	-	6	2
Advies ex artikel 17, Landsverordening Raad van Advies	-	-	1	1

“ Hoewel de reguliere taak van de Raad bestaat uit wetgevingsadvisering, moet ook duidelijk zijn dat de functie van de Raad zich daartoe niet beperkt. De Raad van Advies is het staatsorgaan dat, weliswaar altijd in adviserende zin, zich over belangrijke staatszaken kan uitspreken, als het landsbelang daartoe aanleiding geeft. Dat kan gebeuren op verzoek van de Staten of de regering, maar ook ongevraagd. Wel past bij ongevraagde advisering, wil deze effectief zijn, een grote terughoudendheid. Als de Raad hiertoe overgaat, moet ook duidelijk zijn dat er een bijzondere reden is om dit middel te hanteren.”

Uit: toelichting op de proeve van een nieuwe landsverordening Raad van Advies

4.3 BEHANDELTERMIJNEN BIJ ADVISERING

De aan de Raad ter advisering voorgelegde ontwerpen van regelgeving kunnen als volgt worden gecategoriseerd, waarbij de behandeltermijn staat aangegeven:

Categorie	Complexiteit	Termijn
A	Eenvoudig ontwerp	1 maand
B	Ontwerp van een gemiddelde complexiteit	2 maanden
C	Gecompliseerd ontwerp	3 maanden

Voorwaarden en voorbehoud

De aangegeven termijnen gelden vanaf het moment van in behandelingneming door de Raad (het moment waarop het ontwerp voor het eerst wordt geagendeerd).

In behandelingneming is afhankelijk van zowel:

1. het werkaanbod van de Raad;
2. de capaciteit van het wetenschappelijk bureau;
3. prioritering op verzoek van de regering of de Staten.

Voor genoemde termijnen kunnen worden verlengd vanwege onvoorziene of anderszins buitengewone omstandigheden.

Spoedbehandeling

Het kan voorkomen dat ten aanzien van een ontwerp een spoedbehandeling door de Raad wenselijk wordt geacht. Hieromtrent wordt door de Raad met de Voorzitter der Staten en de Minister-President overlegd.

4.4 DICTA IN 2013

Van het eindoordeel of 'dicta' van de Raad over de ontwerpen van landsverordening, de ontwerpen van landsbesluit, houdende algemene regels en de ontwerpen op grond van de Comptabiliteitsverordening 1989 bestaan vijf varianten. Voor ontwerpen van landsverordening luiden die als volgt:

Dictum	Tekst	Toelichting
1	De Raad kan zich met de doelstelling en de inhoud van het ontwerp verenigen en geeft u mitsdien in overweging het aan de Staten aan te bieden.	Het betreft hier een zogenaamd blanco advies: de Raad heeft geen bezwaren tegen het ontwerp.
2	De Raad kan zich met de doelstelling en de inhoud van het ontwerp verenigen en geeft u in overweging het aan de Staten aan te bieden, nadat aan het vorenstaande aandacht zal zijn geschonken.	Het betreft hier een ontwerp dat geen belangrijke principiële of complexe problemen oplevert en waartegen de Raad geen bezwaren heeft.
3	De Raad kan zich met de doelstelling en de inhoud van het ontwerp verenigen en geeft u in overweging het aan de Staten aan te bieden, nadat met het vorenstaande rekening zal zijn gehouden.	Het betreft hier een ontwerp dat enkele problemen oplevert waartegen de Raad bezwaren heeft, maar die door opvolging van het advies van de Raad kunnen worden weggenomen.
4	De Raad kan zich (niet/weliswaar) met de doelstelling (en/doch niet) met de inhoud van het ontwerp verenigen en geeft u mitsdien in overweging het niet aan de Staten aan te bieden, dan nadat met het vorenstaande rekening zal zijn gehouden.	Het betreft hier een ontwerp dat belangrijke principiële of complexe problemen oplevert waartegen de Raad bezwaren heeft, maar die door opvolging van het advies van de Raad kunnen worden weggenomen
5	De Raad kan zich op grond van het bovenstaande (niet/weliswaar) met de doelstelling (en niet /doch niet) met de inhoud van het ontwerp verenigen en geeft u mitsdien in overweging het niet aan de Staten aan te bieden.	Het betreft hier een ontwerp dat belangrijke principiële of complexe problemen oplevert waartegen de Raad bezwaren heeft, die niet door opvolging van het advies van de Raad kunnen worden weggenomen

Ontwerpen ten aanzien waarvan het vierde en vijfde dictum is gegeven, dienen opnieuw in de ministerraad aan de orde te worden gesteld (vide artikel 2, tweede lid, onderdeel d, van het Reglement van Orde van de Ministerraad (AB 1999 no. GT 26).

In sommige gevallen onthoudt de Raad zich van het geven van een eindoordeel. Het betreft in deze gevallen onvolledige, onafgeprocedeerde of anderszins onjuiste ontwerpen.

Van de 62 te behandelen ontwerpen in 2013 heeft de Raad op 56 ontwerpen advies uitgebracht. Hierbij werd door de Raad bij 8 ontwerpen een blanco eindoordeel of dictum gegeven (dictum 1), inhoudende dat de Raad geen bezwaren tegen de doelstelling en de inhoud van het ontwerp had. Bij 13 ontwerpen werd de regering gevraagd aandacht te schenken (dictum 2) aan

's Raads opmerkingen. Het betrof hier ontwerpen die geen belangrijke principiële of complexe problemen opleverde en waartegen de Raad geen bezwaren had. Voorts werd bij 23 ontwerpen de regering gevraagd rekening te houden (dictum 3) met 's Raads opmerkingen. Het betrof hier ontwerpen die enkele problemen opleverde waartegen de Raad bezwaren had, maar die door opvolging van het advies van de Raad konden worden weggenomen. De Raad heeft ten aanzien van 10 ontwerpen ernstige bezwaren aangetekend; 9 van deze ontwerpen waren voorzien van dictum 4 (dictum 4: niet aan de Staten aanbieden of niet te besluiten conform de daarin neergelegde voorstellen dan nadat rekening is gehouden met 's Raads opmerkingen), en één ontwerp werd voorzien van het zwaarste dictum (dictum 5: niet aan de Staten

den of niet te besluiten conform de daarin neergelegde voorstellen. Hierbij wordt opgemerkt dat bij dit ontwerp een combinatie van dictum werd gegeven, waarbij naast dictum 5 ook dictum 3 werd gegeven.

Bij drie ontwerpen waren de dicta niet onder de bovengenoemde 5 varianten te rubriceren. Deze zijn derhalve niet in onderstaande tabel opgenomen. Bij 6 ontwerpen werd de behandeling in het jaar 2014 voortgezet.

Overzicht dicta in 2013	Dictum 1	Dictum 2	Dictum 3	Dictum 4	Dictum 5
Landsverordening	2	2	17	7	1
Landsbesluit, h.a.m.	5	10	4	2	-
Initiatief landsverordening	1	-	1	-	-
CV 1989	-	1	1	-	-

4.5 OVERZICHT VAN IN 2013 UITGEBRACHTE ADVIEZEN

De Raad heeft in 2013 ten aanzien van de onderstaande ontwerpen advies uitgebracht. De adviezen zijn gerangschikt en onderscheiden in:

1. ontwerpen van landsverordening (29);
2. ontwerpen van landsbesluit, houdende algemene maatregelen (21);
3. ontwerpen van initiatief-landsverordening (2);
4. voorstellen van rijkswet (1);
5. ontwerpen op basis van de Comptabiliteitsverordening 1989 (2);
6. adviezen ingevolge artikel 17, Landsverordening Raad van Advies(1).

ADVIEZEN BIJ ONTWERPEN VAN LANDSVERORDENING

1	Ontwerp-landsverordening tot wijziging van de Motorrijtuig- en motorbootbelastingverordening (AB 1988 no. GT 23) (nieuwe tarieven motorrijtuigenbelasting voor milieuvriendelijke motorrijtuigen). Ingekomen: 30-1-2013. Advies: 22-2-2013, kenmerk: 18-13.*
2	Ontwerp-landsverordening tot wijziging van verschillende landsverordeningen in verband met de ontkoppeling van de Dienst der Belastingen en de Dienst der Invoerrechten en Accijnzen. Ingekomen: 30-1-2013. Advies: 20-2-2013, kenmerk: 19-13.*
3	Ontwerp-landsverordening tot wijziging van de landsverordening op het notarisambt (AB 1990 no. GT 69). Ingekomen: 30-1-2013. Advies 6-2-2013, kenmerk: 20-13.
4	Ontwerp-landsverordening houdende regels voor de waarborging en bevordering van de kwaliteit in de gezondheidszorg (Landsverordening kwaliteit in de gezondheidszorg). Ingekomen: 18-2-2013. Advies: 26-6-2013, kenmerk: 29-13.
5	Ontwerp-landsverordening houdende regels inzake de heffing van een milieubelasting voor timeshareresorts, logementen en hotels (Landsverordening milieubelasting voor timeshareresorts, logementen en hotels). Ingekomen: 20-2-2013. Advies: 14-3-2013, kenmerk: 35-13.*
6	Ontwerp-landsverordening houdende regels inzake de heffing van milieubelasting op verhuurauto's en verhuurmotorfietsen (Landsverordening milieubelasting op verhuurauto's en verhuurmotorfietsen). Ingekomen: 20-2-2013. Advies: 14-3-2013, kenmerk: 36-13.*
7	Ontwerp-landsverordening houdende de wijziging van de Sanctieverordening 2006 (AB 2007 no. 24) (uitbreiding mogelijkheid toepassing sanctiebesluiten en verbetering aanwijzing toezichthouders). Ingekomen: 26-2-2013. Advies: 3-4-2013, kenmerk: 40-13.*
8	Ontwerp-landsverordening houdende regels inzake de toelating van beroepsbeoefenaren in de gezondheidszorg (Landsverordening beroepen in de gezondheidszorg). Ingekomen: 26-2-2013. Advies: 5-6-2013, kenmerk: 41-13.
9	Ontwerp-landsverordening tot wijziging van de Landsverordening toeristenheffing (AB 1989 no. GT 40). Ingekomen: 7-3-2013. Advies: 20-3-2013, kenmerk: 50-13.*
10	Ontwerp-landsverordening tot wijziging van een aantal landsverordeningen in verband met de aanstaande abdicatie door Koningin Beatrix en haar opvolging door kroonprins Willem Alexander. Ingekomen: 7-3-2013. Advies: 20-3-2013, kenmerk: 51-13.*
11	Ontwerp-landsverordening houdende regels over de aanleg, het beheer en het onderhoud van spoorwegen, de daarbij behorende infrastructuur, alsmede over het vervoer met spoorvoertuigen (Landsverordening spoorwegen). Ingekomen: 11-3-2013. Advies: 24-3-2013, kenmerk: 54-13.
12	Ontwerp-landsverordening tot vaststelling van de begroting van de Raad van Advies voor het dienstjaar 2013. Ingekomen: 12-3-2013. Advies: 27-3-2013, kenmerk: 55-13.*
13	Ontwerp-landsverordening tot vaststelling van de begrotingen van de ministeries van het Land voor het dienstjaar 2013. Ingekomen: 12-3-2013. Advies: 10-4-2013, kenmerk: 56-13.*
14	Ontwerp-landsverordening tot vaststelling van de begroting van het Interimweginfrastructuurfonds voor het dienstjaar 2013. Ingekomen: 26-3-2013. Advies: 10-4-2013, kenmerk: 68-13.*
15	Ontwerp-landsverordening tot vaststelling van de begroting van de Dienst Openbare Werken voor het dienstjaar 2013. Ingekomen: 26-3-2013. Advies: 24-4-2013, kenmerk: 69-13.*

De met * aangegeven ontwerpen waren ten tijde van publicatie van dit verslag inmiddels openbaar en zijn derhalve ook gepubliceerd op de website www.rva.aw

16	Ontwerp-landsverordening houdende regels voor de waarborging en de bevordering van de kwaliteit in de kinderopvang (Landsverordening kinderopvang). Ingekomen: 19-4-2013. Advies: 23-8-2013, kenmerk: 91-13.
17	Ontwerp-landsverordening tot vaststelling van de begroting van het Tourism Product Enhancement Fund voor de periode van 1 januari 2013 tot en met 31 december 2013. Ingekomen: 23-4-2013. Advies: 20-5-2013, kenmerk: 96-13.*
18	Ontwerp-landsverordening houdende machtiging van de minister van Integratie, Infrastructuur en Milieu tot het in afwijking van de Comptabiliteitsverordening 1989 (AB 1989 no. 72) doen van één of meer aanbestedingen respectievelijk aangaan van één of meer overeenkomsten in het kader van het verbeteren van de infrastructuur rondom Oranjestad en van de tracés Lowrise hotels en Ponton-Noord. Ingekomen: 24-4-2013. Advies: 26-6-2013, kenmerk: 97-13.*
19	Ontwerp-landsverordening houdende regels inzake de mededinging in Aruba en de instelling in dat kader van een Autoriteit Markt en Consument (Mededingingsverordening). Ingekomen: 8-5-2013. Advies: 28-8-2013, kenmerk: 105-13.*
20	Ontwerp-landsverordening tot medeoprichting van een deelneming in de naamloze vennootschap Renobacion Aruba N.V. Ingekomen: 13-5-2013. Advies: 12-6-2013, kenmerk: 107-13.*
21	Ontwerp-landsverordening houdende bepalingen in verband met de invoering van een nieuw Wetboek van Strafrecht van Aruba alsmede tot aanpassing van diverse landsverordeningen met het oog op de modernisering, het aanbrengen van correcties en het herstel van omissies (invoering Wetboek van Strafrecht van Aruba (AB 2012 no. 24) en reparatie bijzondere wetgeving). Ingekomen: 23-5-2013. Advies: 2-10-2013, kenmerk: 110-13.*
22	Ontwerp-landsverordening houdende machtiging van de minister van Integratie, Infrastructuur en Milieu tot het doen van één of meer aanbestedingen respectievelijk aangaan van één of meer overeenkomsten in het kader van het realiseren van een afvalverwerkingsbedrijf met energierugwinning. Ingekomen: 19-7-2013. Advies: 28-8-2013, kenmerk: 151-13.
23	Ontwerp-landsverordening houdende instelling van een bijzondere commissie voor de beslechting van consumentengeschillen en nadere regels met betrekking tot de beslechting van consumentengeschillen (Landsverordening consumentengeschillen). Ingekomen: 27-8-2013. Advies: 25-10-2013, kenmerk: 170-13.
24	Ontwerp-landsverordening tot wijziging van de Kiesverordening (AB 1987 no. 110) (verruiming mogelijkheden tot uitoefening van het kiesrecht en enkele technische aanpassingen). Ingekomen: 27-8-2013. Advies: 4-9-2013, kenmerk: 171-13.*
25	Ontwerp-landsverordening houdende regels met betrekking tot het toezicht op de aanbidding en de exploitatie van kansspelen en tot instelling in dit kader van een toezichhoudend orgaan, kansspelautoriteit genaamd (Landsverordening toezicht kansspelen). Ingekomen: 5-9-2013. Advies: 6-11-2013, kenmerk: 176-13.
26	Ontwerp-landsverordening tot wijziging van de Landsverordening van 7 juni 2013 tot vaststelling van de begrotingen van de ministeries van het Land voor het dienstjaar 2013 (AB 2013 no. 34). Ingekomen: 12-11-2013. Advies: 26-11-2013, kenmerk: 209-13.*
27	Ontwerp-landsverordening houdende tijdelijke bepalingen ten aanzien van de instelling van nieuwe ministeries (Interimverordening instelling ministeries 2014). Ingekomen: 27-11-2013. Advies: 6-12-2013, kenmerk: 222-13.*
28	Ontwerp-landsverordening houdende machtiging van de minister, belast met Financiën, tot het aangaan van één of meer geldleningen ter aflossing van reeds aangegane verplichtingen en rentekosten en ter financiering van het restant van het financiering tekort over het dienstjaar 2013. Ingekomen: 4-12-2013. Advies: 16-12-2013, kenmerk: 229-13.*
29	Ontwerp-landsverordening tot wijziging van onder meer de Landsverordening algemene ouderdomsverzekering (AB 1990 no. GT 33), de Landsverordening algemene weduwen- en wezenverzekering (AB 1996 no. GT 30), de Landsverordening reparatietoelage (AB 2010 no. 99) en de Landsverordening voorzieningen gewezen politieke ambtsdragers en hun nabestaanden (AB 2010 no. 91) (hervormingen ter waarborging van het algemene ouderdomsverzekeringssstelsel). Ingekomen: 9-12-2013. Advies: 12-12-2013, kenmerk: 231-13.*

De met * aangegeven ontwerpen waren ten tijde van publicatie van dit verslag inmiddels openbaar en zijn derhalve ook gepubliceerd op de website www.rva.aw

AD B. ADVIEZEN BIJ ONTWERPEN VAN LANDSBESLUIT, HOUDENDE ALGEMENE MAATREGELLEN

1	Ontwerp-landsbesluit, houdende algemene maatregelen, ter uitvoering van artikel 13, derde lid, van de Landsverordening minimumlonen (AB 1989 no. GT 26) (tussentijdse aanpassing minimumlonen 2013). Ingekomen: 14-1-2013. Advies: 24-1-2013, kenmerk: 06-13.
2	Ontwerp-landsbesluit, houdende algemene maatregelen, tot wijziging van het Landsbesluit remuneratie leden Algemene Rekenkamer (AB 1988 no. 13). Ingekomen: 26-2-2013. Advies 1-3-2013, kenmerk: 38-13.
3	Ontwerp-landsbesluit, houdende algemene maatregelen, ter uitvoering van artikelen 22, derde lid, en 54 van de Landsverordening voorkoming en bestrijding witwassen en terrorisme-financiering (AB 2011 no. 28) (Landsbesluit Register meldpunt Ongebruikelijke Transacties 2013). Ingekomen: 26-2-2013. Advies: 3-4-2013, kenmerk: 39-13.
4	Ontwerp-landsbesluit, houdende algemene maatregelen, tot wijziging van de Instructie administrateur Dienst Openbare Werken (AB 2003 no. GT 3) en het Landsbesluit houdende algemene maatregelen, ter uitvoering van artikelen 16 en 19 van de Landsverordening medisch tuchtrecht (AB 1993 no. GT 19). Ingekomen: 20-3-2013. Advies: 27-3-2013, kenmerk: 58-13.
5	Ontwerp-landsbesluit ter beëindiging van geschil met dhr. Hernandez. Ingekomen: 20-3-2013. Advies: 27-3-2013, kenmerk: 59-13.
6	Ontwerp-landsbesluit, houdende algemene maatregelen, ter uitvoering van artikel 3, tweede lid, van de Retributieverordening (AB 1988 no. GT 4) (Retributiebesluit Directie Arbeid en Onderzoek). Ingekomen: 2-4-2013. Advies: 15-4-2013, kenmerk: 73-13.
7	Ontwerp-landsbesluit, houdende algemene maatregelen, ter uitvoering van artikel 27 van de Arbeidsverordening (Arbeidstijdenbesluit horeca en casino's). Ingekomen: 2-4-2013. Advies: 14-5-2013, kenmerk: 74-13.
8	Ontwerp-landsbesluit, houdende algemene maatregelen, ter uitvoering van artikelen 28, 30 en 31 van de Arbeidsverordening 2013 (Landsbesluit registers Arbeidsverordening 2013). Ingekomen: 2-4-2013. Advies: 24-4-2013, kenmerk: 75-13.
9	Ontwerp-landsbesluit houdende algemene maatregelen, ter uitvoering van artikel 6 van de Landsverordening terbeschikkingstelling arbeidskrachten (Landsbesluit terbeschikkingstelling arbeidskrachten). Ingekomen: 2-4-2013. Advies: 24-4-2013, kenmerk: 76-13.
10	Ontwerp-landsbesluit, houdende algemene maatregelen, ter uitvoering van artikel 6, onderdelen a,c en d van de Landsverordening brandweer (AB 1995 no. 30) artikelen 15, tweede lid, 28 en 81 van de Landsverordening materieel ambtenarenrecht (AB 1989 no. GT 37) en tot wijziging van de Bezoldigingsregeling Aruba 1986 (AB 1996 no. GT 10) (Landsbesluit rechtspositie Brandweer). Ingekomen: 19-4-2013. Advies: 19-6-2013, kenmerk: 92-13.
11	Ontwerp-landsbesluit, houdende algemene maatregelen, ter uitvoering van artikel 35a, vijfde lid, van de Landsverordening toezicht kredietwezen (AB 1998 no. 16), artikel 16, vijfde lid, van de Landsverordening toezicht verzekeringsbedrijf (AB 2000 no. 82), artikel 23, vijfde lid, van de Landsverordening toezicht geldtransactiebedrijven (AB 2003 no. 60), artikel 11, vijfde lid, van de Landsverordening toezicht trustkantoren (AB 2009 no. 13) en artikel 26a, vierde lid, van de Landsverordening ondernemingspensioenfondsen (AB 1998 no. GT 17) (Landsbesluit grondslagen bestuurlijke handhaving sectorale toezicht wetgeving). Ingekomen: 19-4-2013. Advies: 8-5-2013, kenmerk: 93-13.
12	Ontwerp-landsbesluit, houdende algemene maatregelen, ter uitvoering van artikel 6, derde lid, van de Landsverordening regeling geldstelsel (AB 1991 no. GT 34) (Landsbesluit uitgifte herdenkings- en circulatiemunten troonwisseling). Ingekomen: 18-6-2013. Advies: 26-6-2013, kenmerk: 129-13.
13	Ontwerp-landsbesluit, houdende algemene maatregelen, tot wijziging van het Kiesbesluit (AB 1987 no. 115) (verwerking nieuwe straatnamen in bestaande stemdistricten). Ingekomen: 18-6-2013. Advies: 26-6-2013, kenmerk: 130-13.
14	Ontwerp-landsbesluit, houdende algemene maatregelen, tot wijziging van het landsbesluit, houdende algemene maatregelen, Regeling doorberekening toezichtskosten ondernemingspensioenfondsen (AB 2010 no. 86) (Landsbesluit doorberekening toezichtskosten). Ingekomen: 18-7-2013. Advies: 21-8-2013, kenmerk: 149-13.

15	Ontwerp-landsbesluit, houdende algemene maatregelen, tot wijziging van het landsbesluit aanwijzing vertrouwensfuncties en veiligheidsonderzoeken (AB 2006 no. 14). Ingekomen: 18-7-2013. Advies: 21-8-2013, kenmerk: 150-13.
16	Ontwerp-landsbesluit, houdende algemene maatregelen, houdende algemene maatregelen, ter uitvoering van artikel 3, vierde lid, van de Landsverordening bestuurlijke handhaving arbeidswetgeving (AB 2013 no. 20) (Landsbesluit bestuurlijke handhaving arbeidswetgeving). Ingekomen: 173-13. Advies: 18-9-2013, kenmerk: 173-13.
17	Ontwerp-landsbesluit, houdende algemene maatregelen, tot wijziging van het landsbesluit, houdende algemene maatregelen, (AB 1988 no. 146) ter uitvoering van artikel 14, tweede lid, van de Ijkverordening (AB 1987 no. GT 14) (vaststelling goedkeuringsmerken 2010-2019). Ingekomen: 5-9-2013. Advies: 18-9-2013, kenmerk: 175-13.
18	Ontwerp-landsbesluit, houdende algemene maatregelen, tot wijziging van het Kiesbesluit (AB 1987 no. 115) (nadere regeling bijzondere stembureaus en andere wijzigingen). Ingekomen: 12-9-2013. Advies: 18-9-2013, kenmerk: 178-13.
19	Ontwerp-landsbesluit, houdende algemene maatregelen, ter uitvoering van artikel 5, van de Landsverordening houdende machtiging van de minister van Integratie, Infrastructuur en Milieu tot het, in afwijking van de Comptabiliteitsverordening 1989 (AB 1989 no. 72), doen van een aanbesteding respectievelijk aangaan van één of meer overeenkomsten in het kader van het verbeteren van de infrastructuur rondom Oranjestad en van de tracés binnen de low-rise hotels corridor en Ponton-Noord (Landsbesluit concurrentie gerichte dialoog 2013). Ingekomen: 13-9-2013. Advies: 25-10-2013, kenmerk: 179-13.
20	Ontwerp-landsbesluit, houdende algemene maatregelen, ter uitvoering van artikel 6, derde lid, van de Landsverordening regeling geldstelsel (AB 1991 no. GT 34) (Landsbesluit uitgifte herdenkingsmunt Koninklijk Bezoek Aruba november 2013). Ingekomen: 13-11-2013. Advies: 15-11-2013, kenmerk: 212-13.
21	Ontwerp-landsbesluit, houdende algemene maatregelen, tot wijziging van het Retributie- en legesbesluit Directie Volksgezondheid (AB 1987 no. 68). Ingekomen: 18-11-2013. Advies: 6-12-2013, kenmerk: 215-13.

ONTWERPEN VAN INITIATIEF-LANDSVERORDENING

1. Initiatief-ontwerp-landsverordening tot vaststelling van de begroting van de Algemene Rekenkamer Aruba voor het dienstjaar 2013. Ingekomen: 16-10-2012. Advies: 16-1-2013, kenmerk: 145-12.*
2. Initiatief-ontwerp-landsverordening tot vaststelling van de begroting van de Staten van Aruba voor het dienstjaar 2013. Ingekomen: 12-12-2012. Advies: 16-1-2013, kenmerk: 186-12.*

VOORSTELLEN VAN RIJKSWET

Voorstel van rijkswet houdende regulering van de vestiging van Nederlanders van Aruba, Curaçao en Sint Maarten in Nederland. Ingekomen: 28-8-2013. Advies: 6-9-2013, kenmerk: 172-13.

ONTWERPEN OP BASIS VAN DE COMPTABILITEITSVERORDENING 1989

1. Ontwerp-landsverordening houdende machtiging van de minister van Financiën, Communicatie, Utiliteiten en Energie tot het verrichten van een schenking van een bedrag van Afl.12.571,56 aan het Nederlandse Rode Kruis, Afdeling Aruba. Ingekomen: 20-12-2012. Advies: 16-1-2013, kenmerk: 189-12.
2. Ontwerp-landsbesluit ex artikel 28 lid 2, 3 en 5 van de Comptabiliteitsverordening 1989 (AB 1989 no. 72) inzake het uitkeren van de Premio J.C. Lampe. Ingekomen: 20-12-2012. Advies: 16-1-2013, kenmerk: 190-12.

ADVIEZEN INGEVOLGE ARTIKEL 17, LANDSVERORDENING RAAD VAN ADVIES

Advies ex artikel 17, onderdeel b, Lv. Raad van Advies, inzake de overgang van deeltijd naar voltijd werken van de leden van de Algemene Rekenkamer. Ingekomen: 26-11-2012. Advies: 16-1-2013, kenmerk: 172-12.

GERETOURNEERDE ONTWERPEN

De volgende ontwerpen zijn op verzoek van de regering (wegens gebreken) geretourneerd:

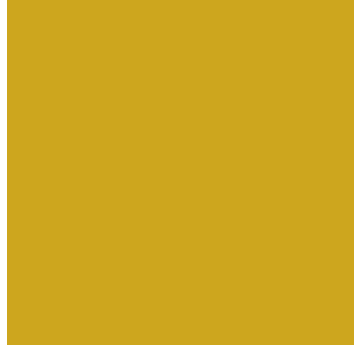
1. Ontwerp-landsverordening tot wijziging van de Landsverordening algemene ouderdomsverzekering (AB 1990 no. GT 33), de Landsverordening algemene weduwen- en wezenverzekering (AB 1996 no. GT 30) en de Landsverordening reparatietoelage (AB 2010 no. 99). Ingekomen: 2-12-2013, kenmerk: 223-13.
2. Ontwerp-landsbesluit, houdende algemene maatregelen, ter uitvoering van artikel 6, derde lid, van de Landsverordening regeling geldstelsel (AB 1991 no. GT 34) (Landsbesluit uitgifte herdenkings- en circulatiemunten troonwisseling). Ingekomen: 8-5-2013, kenmerk 106-13.

Ten aanzien van deze voorstellen zijn nieuwe ontwerpen aan de Raad voorgelegd, waarover de Raad ook in 2013 heeft geadviseerd.

OVERLOOP NAAR 2014

Wegens late aanbieding en/of prioriteitstelling is ten aanzien van de volgende ontwerpen advies uitgebracht in 2014:

1	Ontwerp-landsverordening houdende regels inzake het toezicht op het effectenverkeer (Landsverordening toezicht effectenverkeer). Ingekomen: 18-11-2013. Advies: 22-1-2014, kenmerk: 213-13.
2	Ontwerp-landsbesluit, houdende algemene maatregelen, ter uitvoering van artikel 27a, eerste lid, van de Landsverordening toezicht verzekeringsbedrijf (AB 2000 no. 82) met betrekking tot assurantiebemiddelaars (Landsbesluit toezicht assurantiebemiddelaars). Ingekomen: 18-11-2013. Advies: 15-1-2014, kenmerk: 214-13.
3	Ontwerp-landsverordening houdende regels met betrekking tot de schrijfwijze van het Papiamento (Landsverordening schrijfwijze Papiamento). Ingekomen: 4-12-2013. Advies: 22-1-2014, kenmerk: 228-13.
4	Ontwerp-landsverordening tot wijziging van de Landsverordening van 23 juli 2013 tot vaststelling van de begroting van de Dienst Openbare Werken voor het dienstjaar 2013 (AB 2013 no. 50). Ingekomen: 12-12-2013. Advies: 22-1-2014, kenmerk: 236-13.
5	Ontwerp-landsbesluit, houdende algemene maatregelen, t.u.v. artikel 260, van de Landsverordening in-, uit- en doorvoer (AB 2000 no. GT 10). Ingekomen: 4-12-2013. Advies: 15-1-2014, kenmerk: 230-13
6	Ontwerp-landsbesluit, houdende algemene maatregelen, ter uitvoering van artikelen 11, eerste lid en vierde lid, 26 tweede lid en 32 van de Haven- en redeverordening (AB 2012 no. 31) alsmede regelende de inwerkingtreding van de Haven- en redeverordening (Landsbesluit aanwijzing zeehavens en redegebieden). Ingekomen: 12-12-2013. Advies: 15-1-2014, kenmerk: 237-13.

COLOFON

Samenstelling:	wetenschappelijk bureau Raad van Advies
Thema: Openbare Financiën:	mr. dr. H.A. van der Wal BA m.m.v. mr. drs. Q.D. Abath
Vormgeving:	Now! Strategy and design
Illustratie omslag:	Stan Kuiperi
Druk:	Interprint

Dit jaarverslag is tevens gepubliceerd op www.rva.aw

Op de website zijn tevens de notities gepubliceerd waar in het thema van dit jaarverslag naar wordt verwezen.

CONTACTGEGEVENS

Raad van Advies
L.G. Smith Boulevard 8, Oranjestad, Aruba
Tel. + 297 5833972
Fax + 297 5834012
E-mail: info@rva.aw
Website: www.rva.aw

